

# Učíme mladé normálně žít



Foto: 4x Vojtěch Peterka

**Objetí, vítání. Jako by se scházela velká rodina. Ale není to tak. Nebo je? Jsme v salesiánském CENTRU DON BOSCO SKM, které v Pardubických pomáhá dětem z dětských domovů vykročit do života.**

Je pátek odpoledne a do multifunkčního sálu přicházejí mladí lidé, kteří z různých důvodů musejí vyrůstat v ústavní výchově. Ve stejnou chvíli za pohyblivou stěnou sálu sedí pětičlenný tým a doladuje plány. Společně mají před sebou víkend plný práce i zábavy. Za pár minut tu startuje pro tento školní rok poslední ze začátečnických Kurzů přípravy na život. Atmosféra je tudiž jiná než obvykle. Všechny čeká loučení. A je tu také otázka: sejdeme se v září, abychom pokračovali dál?

„Ve škole dobrý. O prázdninách

možná pojedu k rodičům, ale neovzali se...“ všichni, jeden po druhém, vypravují, jak na tom jsou a co je čeká. Třídenní maraton začíná společným kolečkem. Ne

**O pardubickém CENTRU DON BOSCO SKM jste také mohli nedávno slyšet v televizi. Bylo totiž zařazeno mezi čtyři významné charitativní projekty Česka, které byly začátkem července podpořeny v rámci Dnu lidí dobré vůle na Velehradě. Záznam přímého přenosu z Večera lidí dobré vůle, v rámci kterého bylo centrum představeno, můžete najít on-line archivu České televize.**

každý je sdílný. „Když si ale uvědomíte, že máte před sebou pubertáky, kteří mají bůhvíco za sebou, je vám jasné, že se dozvídáte docela dost,“ říká předseda Salesiánského

klubu mládeže (SKM) Martin Poláček.

A že je i za těmihle stručnými větami kus celoroční práce terapeutů, je vám jasné ve chvíli, když sdělení mladých lidí porovnáte s videem z prvního kurzu.

„Tyhle děti mají za sebou sedm víkendových setkání, na kterých

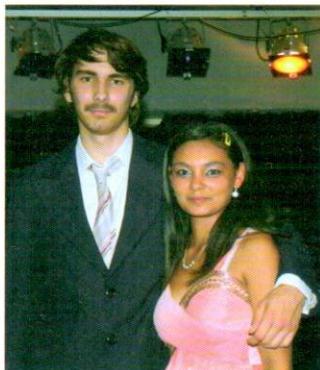
toho dost prožily. Mají za sebou hádky, vnitřní boje, jestli pokračovat v kurzu, mlčení, ale i chvíle, kdy si v rámci některé z terapeutických her sáhly hluboko do sebe, nebo se musely konfrontovat se zrcadlem,

„které jim nastavila skupina,“ popisuje Martin Poláček. „Naučily se tu mluvit o sobě, poslouchat, ale i to, jak hledat práci či bydlení,“ dodává.

## Začlenit se do života

Kurzy přípravy na život jsou jedním z programů CENTRA DON BOSCO SKM, jehož hlavním cílem je pomáhat mladým lidem z dětských domovů začlenit se do běžného života. „Jsou místem, kde s námi mladí lidé navazují hluboký a dlouhodobý vztah. Ten je zároveň základem pro nás další program – Doprovázení – kdy mladé lidi z ústavní výchovy pravidelně kontaktujeme, jezdíme za nimi na návštěvy do dětských domovů, přejeme jim k narozeninám, pomáháme jim řešit komplikované životní situace,“ říká Martin Poláček. „Zkrátka jim podáváme pomocnou ruku a zároveň jsme neustále připraveni tu být pro ně a to i díky naší Zelené telefonní lince, která je pro děti bezplatná,“ upřesňuje.

„Proč se jmennuji Jarka? Nevím, prý to tak chtěl táta, mámě se to



jméno nelíbilo. Mně se taky nelíbí,“ prozrazuje na sebe budoucí cukrářka. Moc k tělu si vás ale nepustí. Stejně je to i u fotek z dětství, které s sebou dnes všichni přivezli. Tedy všichni ne. Ne každý totiž nějakou svoji fotku z dětství má. Stejně jako ne každý ví, proč vlastně má jméno, které nosí.

V sobotu, po společné snídani, které předcházela mše určená zájemcům – v týmu jsou totiž dva

salesiáni a Martin Poláček je předsedou klubu, terapeutem a knězem –, má každý chvíli času na to, poskládat na velkou čtvrtku své fotografie z dětství. Pak následuje společný oběd, „zmrzlinová“ procházka a závěrečný večírek.

„Nikam nejdu!“ hlásí Pavla. „Důvodem“ jsou rozbité sandály. Terapeuty i skupinu to stojí chvíli domlouvání, nakonec ale „zaseknutá dáma“ na zmrzlinu vyráží. I tohle je posun. Na podzim by v podobné situaci byla uražená půl dne, možná by se i porvala. Je to její způsob obrany. „Za tím, že je to dnes jinak, stojí hodiny individuální terapeutické práce. V našem týmu máme v současnosti dva psychoterapeuty a jednoho arteterapeuta, kteří takto s mladými lidmi pracují,“ říká Martin Poláček.

To, že Pavla na zmrzlinu jde, ale není celé vítězství. Jiné boty totiž znamenají puchýře a další „Nikam nejdu!“. Co s tím? K překvapení

## CENTRUM DON BOSCO SKM

- Působí v Pardubicích od roku 2005 (původně SKM – Na cestě do života).
- Naše práce s dětmi z ústavní výchovy je ojedinělá a v rámci salesiánského díla unikátní.
- Spolupracujeme s dětskými domovy, výchovnými ústavy, úřady i desítkami dobrovolníků.
- Jsme součástí salesiánského díla v Česku.
- Základem naší služby je stabilní vztah založený na důvěře.
- Nás systém aktivit stojí na dlouhodobé, individuální a pedagogicko-terapeutické práci s dětmi a vytváření prostoru pro jejich sebepoznání, sebepřijetí a seberozvoj.
- Jde nám o to, aby se mladým lidem, až odejdou z ústavní výchovy, podařil dobrý a kvalitní život. Proto nabízíme různé programy, které mají za cíl připravit je na samostatný život a dále jim nabízíme i osobní pomoc – doprovázení po odchodu z dětského domova.
- Jádrem naší práce jsou základní a pokračování Kurzy přípravy na život a Doprovázení mladých lidí již v době jejich pobytu v ústavní výchově, ale hlavně po odchodu z ní. Součástí Doprovázení je i Zelená linka – pomoc přítelků na telefonu, kterou týdně využijí desítky dětí.
- S desítkami zájemců pracujeme individuálně – v rámci arteterapie či individuální terapie.
- Pro účastníky i absolventy kurzů pořádáme letní tábory a několikrát v roce víkendové pobytové.
- Zhruba šestkrát do roka připravujeme Dny pro dětské domovy, které mladým lidem přinášejí zábavu i poučení, jsou také příležitostí seznámit se s námi.
- Ročně se do našich programů zapojí stovky dětí z ústavních zařízení Pardubického a Královéhradeckého kraje, ale například i z Moravy.
- Můžete pomáhat s námi. Jak? FINANČNĚ zadáním jednorázového nebo trvalého příkazu nebo prostřednictvím složenky (napište si o ni). I stokoruna měsíčně pro nás znamená hodně. Děkujeme za jakoukoli částku, kterou nám věnujete! MATERIÁLNĚ TÍM, CO UMÍTE – tisk materiálů, reklama, konzultace... Můžete si najít i VLASTNÍ ZPŮSOB POMOCI.

KONTO VEŘEJNÉ SBÍRKY – 2120456028/5500

všech se dívka po dlouhých minutách opět objevuje na konci skupiny, ovšem s botami v ruce. Vedle ní – taky bosý – kráčí salesián Jiří Woclawek...

## Gentlemani v kravatě a dámy v róbách

Kde je žehlička? Kde punčochy? A kde hřeben? Představte si šest puberťáček, jak se proměňují v princezny. Dvouhodinové běhání mezi koupelnou a zrcadlem ovšem přináší výsledky – do sálu vcházejí opravdové dámy a pánové mezi nimi měli dost času, aby sebe proměnili v elegány v saku a kravatě, vyzdobili sál a připravili důstojnou hostinu.

Sotva se všichni rozhlédnou, už zní z reproduktorů hudba a je tu předtančení v podání profesionálních tanecníků. Mimochodem – jeden z nich je také absolventem našich kurzů. Následuje hostina... a pak show!

„Dámy a pánové, nyní se vám představí mužská část našeho osazenstva!“ ozývá se z mikrofonu. Na přehlídkové molo z jeviště vystupují jeden po druhém páновé, svlékají saka, tváří se jako praví gentlemani, nebo se různě pitvoří a předvádějí hiphopové kousky...



„Dámy, je řada na nás!“ otáčí se situace na jevišti i v publiku. Některá se předvádí, jiná se ostýchá... Pavla opět „nikam nejde“. Hudba duní, reflektory vytvářejí atmosféru a pánové volají: „Ještě, ještě...!“ To už ale dívky postupně seskakují z mola a začíná společná diskotéka.

Hudba zní téměř do 23. hodiny. To ale stále není konec. Ještě je tu totiž překvapení – únos! Pět aut vyjízdí za tajemným cílem. Jen terapeuti vědějí, co mladé lidi čeká. Nedaleký vrchol kopce s osvětlenou rozhlednou a kouzelným výhledem se stává místem závěrečného rituálu. Skupina mladých zůstává opuštěna ve tmě na úpatí kopce, zatímco tým vyráží nahoru.

„Jsem posel Dona Boska. Mám přivést Martina,“ zní do tmy. První mladík dostává šátek přes oči, a sám, za podpory, stoupá na vrchol. „Vítáme tě. A teď se pomalu polož,“ vede jej hlas tam, kde na jeho tělo čeká houpačka z lidských rukou. Pak znova na nohy, sundat šátek z očí a připnout „metál“ s poselstvími od celé skupiny. První z nových kurzistů má rozlučkový rituál za sebou. Ve chvíli, kdy jej dokončil i poslední z účastníků, čeká na všechny ještě zmrzlinová tečka.

## Smutné loučení

V neděli ráno se vstává těžce. Noc byla dlouhá a navíc je tu loučení.

„Naučila jsem se tu mluvit. Jo, a taky chci s váma příští rok pokračovat,“ říká patnáctiletá Petra.

Závěrečný kruh sdílení dává každému prostor shrnout to, co mu kurz přinesl, ale také vyslechnout si hodnocení svého působení a proměny od druhých a zejména od terapeutů. Slzy netečou, ale naléhavost chvíle visí ve vzduchu. Skupina naposledy usedá ke společnému stolu. „Když vidím, jak si pomáhají u stolu, podávají sůl nebo nalévají pití, a přitom vím, že ještě před půl rokem štvali proti sobě, je mi tak nějak dobře u srdce. Zároveň ale vím, že tohle zdaleka není hotová práce, že část z nich si přes prázdniny své rozhodnutí pokračovat rozmyslí a někam zmizí... A třeba se zase vrátí. A my budeme zase připraveni jim podat pomocnou ruku,“ svěřuje se Martin Poláček.

„Mladým lidem nenabízíme materiální zajištění, ale vztah. Trvalý a dlouhodobý. Takový, který jim nemohou či neumějí nabídnout jejich rodiče ani velké ústavy. Nabízíme jim i místo, kam se mohou vracet pro radu i pro lidské slovo. Při práci musíme umět unést hodně nejistot, nikdy nemůžeme předem vědět, zda naše úsilí bude úspěšné. Přesto se domníváme, že naše aktivity mají smysl. Potvrzuji nám to ti, kteří se k nám do našeho centra i po letech vracejí jako domů,“ uzavírá Martin Poláček.

Alžběta Melkusová

